

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80,—, — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: 118
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopolci se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju posebni pogoji. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Jubilej slovenskega šolstva v Trstu.

Trst, 15. decembra 1913.

Z veliko žrtvijo si vzdržuje slovenski narod svoje narodno-območno šolstvo. Nemški naval nam na severu vedno bolj krha našo narodno območno črto; pač pa so vspehi na jugu tem radostnejši in naše narodno šolstvo tu tako napreduje, da ga komaj in komaj dohajajo doneski slovenskega naroda, ki se doprinasja na žrtvenik Cirila Metodovi Družbi.

S skromnimi nadami je Družba sv. Cirila in Metoda pred 25. leti započela in otvorila v sredini italijanskega Trsta svojo prvo slovensko šolo. Vseprek je tajilo tedaj potrebo te šole; danes imamo že štiri in če bi jih imeli šest bi bile prenapolnjene, ako pa vsi »zavednejši« Slovinci vzamejo svoje otroke iz državnih nemških šol, tedaj bi nam jih bilo potreba vsaj osem.

In zakaj napreduje? Bodimo odkriti in priznamo: Zato ker je šola v rokah naroda; v onem momentu, ko jo izgubi narod, do nastopa narodna otropnost vsaj pri Sv. Jakobu, ker najsi jo dobi v roke magistrat, bodo skrbeli za to Italijani; najsi jo dobi v roke država, bodo za to skrbeli Nemci z Italijani; da zatro narodni življenjski pri korenini, pri mladini. Slovenska šola postane urad in nič več, narodno območno učitelstvo pa le — uradnik!

V nedeljo, 14. t. m., je družbino učitelstvo na slovesen način praznovalo 25letni jubilej slovenskega (Družbinega) šolstva v Trstu.

O okrašenih telovadnicah narodnega hrama, družbinih šol pri Sv. Jakobu je priredilo na novem odru spevoigro »Blagovestnikoma«. Spevoigro je v ta namen spesnila g. Mila Prunk-»Utrva« in ugalsbil jo je družbin učitelj, g. Emil Adamič.

»Deklamator pojasni občinstvu pomen narodnega praznika. Zastopniki slovanskih narodov so zbrani v narodnih nošah krog Cirila in Metoda, ki sta prišla med slovanske narode, da prisostvujeta njih proslavi. Blagovestnika v primernih besedah pozdravita slovanske narode, a deklamator jim pojasni, da so to Slovani, »katere pod zaščito svoje vzeli ponosni je dvoglav orel.« Poljski plemič stopi pred Cirila in Metoda in pripoveduje žalostno zgodovino svojega naroda: »Poljana širna je s krvjo oblita, prokletstvo Kajn na polni vzhod; edinstva ni — zamaj junakov za slogo je potekla kri.« Poljaki zapojejo venec svojih narodnih pesmi.

Ceh, kot Sokol, stopi nato v ospredje: On govori o svoji domovini in o ponosnem svojem narodu; pridružuje se mu Čehinja, ki opisuje

lepoto in bogastvo češke zemlje. »Ni le »Sokol« Čeh — i slavec, ki s pesmijo obleta svet.« Čehi in Čehinje zapojejo venec čeških narodnih pesmi.

Hrvat nastopi: »Vesela ni kot Čehov pesem naša...« od davnih dob in vseh do dni današnjih — sovrage se z nami poigrava; svetinje, ki jih narod zvesto čuje, s krutim srcem on jih uničuje... »a nam junaška dela slavnih dedov umrli niso še v spominu, za doto v svoji oporoki — zapuščajo jih še oče sinu...« — Hrvatca: »O čuj, kaj guslar pripoveda — o domovini poteptani, povest o Kraljeviču Marku, kje so junaci pokopani...« Začuje se glas tamburice, ki prihaja vedno bližje. Hrvatje zapojejo venec svojih pesmi: čuje se pesem o lepi domovini, tožne glase guslarja, ki poje solo pesem o junačnem Janku in o Hrvatski, ki ni in ne bo propala.

Slovenec in Slovenka nastopita. Kot poslednja opiseva tudi ona svojo domovino in skromni del njene zgozgovine. A kar ni mogla razodeti beseda, to je oznanila milina slovenske narodne pesmi...

Ciril in Metod govorita budrilne besede slovanskim narodom; deklamator se jima zahvali za poset v tem slovesnem trenutku. Zastor pade!

Predenji stopi nov deklamator, ki deklamira Simon Gregorčičevo pesem »Blagovestnikoma«. V sredi pesmi se zastor zopet odpre in prikaže se živa slika: Ciril in Metod stojita na vzvišenem prostoru in blagoslovljata slovanske narode, ki kleče pred njima v narodnih nošah, v rokah noseč grbe avstr. slovanskih kronovin in narodnih zastav.

Ob deseti uri dopoldne je otvorila slovesnost Slovenka v kranjski noši, deklamirajoča prolog, ki ga je zložil v ta namen g. E. Gangl. Nato je imel slavnostni govor prvomestnik Ciril Metodove družbe, g. A. Senekovič. In na to je bila proizvajana spevoigra pod vodstvom družbinega učitelja g. K. Mahkote. Spremljevanje je bilo v rokah orkestra, ki je sestojal iz družbinih učiteljev in učiteljic; igro so pa proizvajale učenke in učenci Cirilmetodove dekleške in deške šole pri Sv. Jakobu.

Prostovoljni doneski so namenjeni za šolski oder, ki se lahko meri z večjimi diletanstskimi odri. Spevoigra se ponovi v soboto v »Narodnem domu« in pozneje pri Sv. Jakobu — za širše občinstvo, v narodne namene.

Slovenska zemlja.

JESENICE.

Pred kakimi tremi tedni je sklical predsednik Gledališkega društva na Jesenicah sestanek, na katerem je predaval o temi L. N. Tolstoj in nje-

gova dela. Na tem sestanku se je zbralo lepo število igralskih močij in tudi drugega občinstva. Predavanje je bilo namenjeno pripraviti igralce in posetnike gledališča za uprizoritev »Vstajenja«. To delo in njega častna uprizoritev je postavila naše Gledališko društvo za mnogo, mnogo višje. Katjuša je igrala iz Trsta povabljenka ga. Stefanija Dragutinovičeva z le njej lastno kreacijo sličnih vlog. Ze to je mnogo, da je umetnica prišla med nas, za umetnost in prosveto se boreče delavce. Ona je gostovala že na velikih odrih in žela slavo. Tudi naše občinstvo jo je vedelo ceniti in toplo pozdravilo ljubega nam gosta. Uprizoritev je bila obkraj naravnost imponantna. Vloge so bile razum par izjem izvedene izvrstno, scenerija točna in krasna n. pr. ječa in Sibirija. Vse hvala vredna je scena v ječi, damami vsa čast. Kako se nam je dvignilo srce, ko smo v prvem dejanju začuli ob luninem svitu ubrano petje in zvonjenje! Čutili smo v dušah Veliko noč, — vstajenje mlade ljubezni v kipečih srcih Nehludova in Katjuše. Gospodu pevovodju častitamo na lepem zboru. Porota je bila naravna in slikovita, lepe scene smo videli v lazaretu, kjer je dosegla igra svoj višek. V zadnjem dejanju smo se divili nad lepo scenerijo — zima v Sibiriji. Zazeblo nas je, ko smo pomislili na grozoto Sibirije. Toda, Krist je vstal, zopet je Velika noč, zopet se čuje petje in zvonjenje, zopet vidimo Nehludova in Katjušo v objemu, kot v prvem dejanju — vse je ravno tako, ker vstala je Katjuša iz duševne smrti, vstala in hrepeni po pravi ljubezni. Ni bilo očesa brez solze v tem prizoru, polnem človeške hrepenenja in ljubezni. Bila je lepa uprizoritev, ki nam bo ostala v trajnem spominu. G. Dragutinovičevi sta bila podarjena dva šopka v spomin na jeseniško gledališče. Občinstva je bilo toliko, da jih je pri prvi predstavi mnogo moralo oditi radi pomanjkanja prostora. Kakor društveno vodstvo ni štedilo s pripravi in imelo s tem gotovo mnogo stroškov, tako naj bo tudi dolžnost vsakega zavednega Slovenca, da poseba društvene prireditve, podpira stremeljeje sodelujočih igralcev. Hvala torej vsem uprizoriteljem na umetniškem vžitku in priznanje zavednemu občinstvu iz Jesenic in Save, še posebno pa iz drugih oddaljenih krajev kot: Dovjega, Kranjske Gore, Rateč, Bele peči, Zirovnice, Javornika, Radovljice, Bleda, Kranja, iz Bohinjske doline in Koroškega za obilni obisk. P.

NOVO MESTO.

Vsi smo pričakovali, da bodo naš ljubljani oče Stembur samoga veselja vriskali, ko napoči srečna ura, da postanejo deželni poslanec. Še prejšnji večer pred izidom volitev so bili že naprej zagotovljenega mandata tudi res tako veseli, da so

gi, da se bojim. Moje samoljubje mi je dejalo, da se nahajam v resnični nevarnosti, ker sem izpostavljen ognju baterije. Bil sem zelo razveseljen, da se nahajam v takem položaju in veselil sem se, kako bom mogel gospe B. pripovedovati o zavzetju okopov pri Cheverine.

Stotnik je stopil k meni in mi dejal: »No, lepe reči boste videli prvi dan.«

Zasmejal se je na poseben način med tem ko sem si osnažil zemljo z obleke, ki jo je vrgla krogla.

Rusi so morali zapaziti slab uspeh njihovih krogelj, kajti pričeli so streljati z granatami, ki so nas mogle lažje zadeti. Precej velik kos granate mi je odnesel z glave kapo in je ubil enega blizu mene stoječega moža.

»Mes compliments,« mi je rekel stotnik, potem ko mi je odneslo čako, »za danes imate dovolj.« Poznal sem to vojaško mnenje, ki misli, da se pogovor non bis in idem uporablja ravno tako na bojišču, kakor v sodišču. Ponosno sem si postavil čako zopet na glavo. »To se pravi, ljudi brez ceremonij pozdravljati,« sem dejal možko, kolikor sem mogel. Ta slaba šala se mi je zdela z ozirom na okoliščine izvrstna. »Voščim vam srečo,« je dejal zopet stotnik, »dalje danes ne boste prišli, kakor da bodete zvečer poveljevali tej stotniji; kajti čutim, da streljajo danes name. Vsakokrat, kadar sem ranjen, je oficir poleg mene mrtve in«

je dejal potihoma, »njihova imena se pričeljo skoro vedno s P.

Delal sem se prostodušnega; mnogi so naredili isto in mnogi so bili od teh besed zadeti, kakor jaz. Kot novinec sem čutil, da ne smem svojih občutkov nikomur zaupati in da moram ostati hladnokrvne in neustrašene vedno.

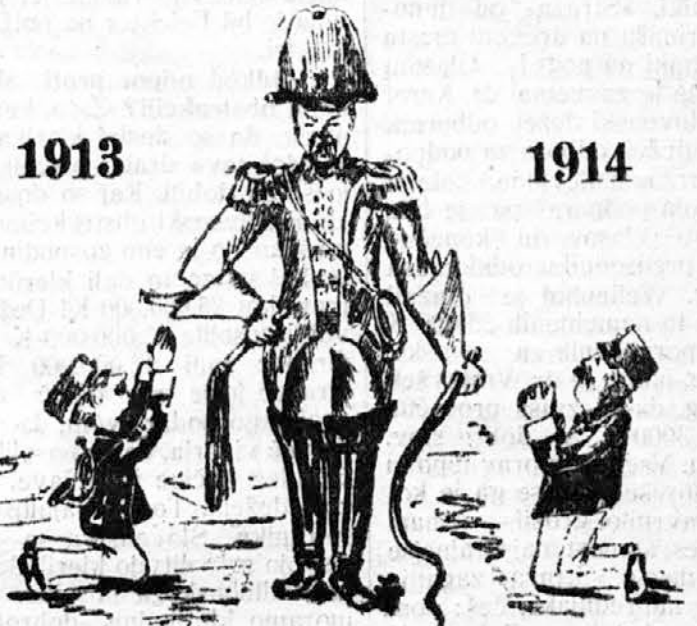
Čez kake pol ure smo odšli iz našega skrišališča proti okopom, ker je ogenj Rusov popolnoma ponehal. Naš polk je obstojal iz treh bataljonov. Drugi, ki sem mu jaz poveljeval, je imel nalogo napasti okope pred nekakim vzhodom. Druga dva sta bila odločena za napad.

Ko smo prišli bolj na odprto mesto, so nas sprejeli Rusi s salvami, ki pa so prizadevale le malo škode. Zvižganje krogelj me je prestrašilo in večkrat sem obrnil obraz v stran. Ako se vzame bitka bolj splošno, ni to nič tako strašnega.

Šli smo skoro v teku naprej, strelci pred nami; naenkrat smo zaslišali tri različne hura, nakar je bilo zopet vse tiho. Ta mir se mi prav nič ne dopade, je menil stotnik, »to ne pomeni nič dobrega.« Sprevidel sem, da naši ljudje zelo radi kričijo in nehotne sem primerjal njihovo kričanje z imponujočim molkom sovražnikov.

Kmalu smo prišli do vzhodja okopov, palisade so bile vse preluknjane s kroglijami naših pušk. Vojaki so se s klicem: Vive l'empereur! vrgli na okope. In ta krik je bil

Kriza na pošti.

Pasivna rezistenca in službena pragmatika.

Ljubi moji poštarji, mi smo vaši troštarji. Da imate lenši up, damo vam cel koš obljub.

Vsako leto v pratiko denemo pragmatiko. Res ne vem, kaj hočete, da že spet ropočete.

Kdor je reven in ubog, ta naj trobi v poštni rog, mi vse dobro slišimo, in si vse zapišemo.

Kadar je božični čas, takrat spomnimo se vas, ko pa leto se konča, več obljuba ne velja.

samega veselja vse pojedli, kar so imeli mati županiji v svoji bogati zalogi za druge goste pripravljene. Neki porednež izmed Stemburjeve družbe je ta izvanreden apetit tako tolmačil, da si g. Zurec na ta način nadomesti svojo »katoliško podlago«. Kajti le na taki resnični katoliški podlagi se tudi res lahko prav po katoliško pije. In pili so ga tisto noč, da je vse od mize teklo. Ko so bili že vsega siti, so oče Stembur naročili še dva štefana »zavretega«. Ko so tudi kuhano vino popili, so se spravili še na snopsarijo. Drugi dan — srečni dan volitve — so Novomeščani že na vse zgodaj zvedeli žalostno novico, da so oče Stembur nevarno zboleli. (Ni vraga, da bi človek na taki »katoliški podlagi« ne zbolel. Samega globokega sočutja polni so poslali že na vse zgodaj zjutraj deputacijo k gospodu županu, kar je opravil eden njega najvestejši prijatelj, ki ga večasi vidimo na rotovžu. Prinesel mu je taka zdravila, da je bolniku takoj odleglo. Ko se je zvedel prvi izid volitev, je bolnik že popolnoma okreval. Govorilo se je, da se mu na večer po oficijelni razglasitvi izida volitev priredi bakljada in serenada — na čast gospodu poslancu bi se to tudi spodobilo. Pa ni bilo nič z bakljado. Pač pa si je že prvi večer dneva volitev novopečeni katoliški poslanec sam priredil sebi in svoji družbi primerno »serenado«. Kanonik Zlogar je »serenadi« predsedoval, ves nje-

gov duhovski in civilni štab mu je ministriral pri polni skledi in polnih štefanih. Poleg patra Atanazija tudi več neizogibnih katoliških bratcev: Mejaka in Maloviča ni manjkalo. Še celo g. prof. Gorjancu se je prigodila nesreča; mislil je, da gre v frančiškansko cerkev k spovedi, pa se je naenkrat znašel v gostilni pri Stemburju. Ker je bilo tam toliko božjih namestnikov, je vseeno dobil odvezo. Sploh vsi katoliški prijatelji gratis-pojedini so bili ta večer s Stemburjem zadovoljni. Samo gosp. Matko Malovič, katerega so ne še dolgo tega iz te katoliške gostilne ven vrgli, se je deloma od pijače, deloma od žalosti deloma za pečlo kot kanon nabit. Joka pa se je, ker tudi Novo mesto nima še čisto črnege flora. Stembur kot obenem tudi župan je vestno plačal licenco; serenada je za nekatere trajala do prvih ur naslednjega dne. Ampak drugi dan, dan oficijelnega potrdila »sijajne« zmage je bil klaverno dan za novega gospoda poslancu. Ne toliko zaradi mačka, kateri je oče Stembur, že vajen, ko še ni stal na »katoliški« podlagi. Ne! Tisti dan mu je »Dan« prinesel tako častitko, da so vstajali mrtvi. In mrtvih se živi oče Stembur boji hujše kot vrag kriza. Zakaj neki, zakaj tako žalostno povešati mi oči? Nič se ne boj! Vsaj so te božji namestniki proglasili kot moža na katoliški podlagi. In mi nočemo nič drugega, kakor to z dokazi potrditi.

LISTEK

PROSPER MERIMEE:

Okopi.

(L' Enlèvement de la Redoute.)

Prevel J. S.

Ko sem se mudil v Greciji, mi je pripovedoval neki moj prijatelj, ki je umrl tam za mrzlico, dogodbu, ki jo je doživel v bitki, v kateri se je prikrat bojeval. Ta dogodbu je naredila name tak vtis, da sem jo takoj ob prvi priliki zapisal. Glasi se nekako takole:

Nekako 4. septembra zvečer sem dospel k svojemu polku. Polkovnik me je sprejel zelo hladno, toda ko je prebral priporočilno pismo od generala B., je spremenil svoje obnašanje.

Predstavil me je tudi stotniku, ki je prišel ravno od rekognosciranja nazaj. Bil je velik mož, ogorelih lic in robatega obnašanja. Bil je preje navaden vojak, ki je vsled svoje hrabrosti postal stotnik in dobil za služni križec. Njegov slab in hripav glas je bil ravno v nasprotju z njegovo orjaško postavo in rastjo. Slišal sem praviti, da ima glas vsled tega tak, ker mu je v bitki pri Jeni prodrla krogla prsi. Ko je slišal, da sem prišel iz vojaške šole v Fontainebleau, je rekel: Včeraj je umrl moj poročnik... Vedel sem, da je

hotel reči, ti boji njegov naslednik, toda zato nisi sposoben. Ostra beseda mi je prišla na jezik, toda pridržal sem jo.

Iznad okopov pri Cheverinu, ki so bili oddaljeni dva streljaja od našega tabora, se je prikazala luna. Bila je velika in rdeča, kakoršna je vedno, kadar vzhaja.

Star vojak, ki je stal poleg mene, je dejal: »Zelo je rdeča; znamenje, da bo ostal marsikdo mrtve na bojišču, predno zavzamemo one utrjene okope tam.« Vedno sem bil nekoliko bahaveven; posebno pa me je vznemirilo to prorokovanje sedaj. Stopil sem v šator, da bi zaspal. Toda, ker sem videl, da s spanjem ne bo nič, sem šel zopet na prosto in sem opazoval stražne ognje, ki so goreli nad vasjo Cheverino.

Ko sem spoznal, da mi je sveži, hladni in ostr zrak dovolj osvežil kri, sem stopil bliže k ognju; zavil sem se v plašč in zatisnil oči v nadi, da zaspi. Toda spanje ni hotelo in ni hotelo priti. Nemoteno so prevzele moje misli temnejšo barvo. Dejal sem si, da nimam med temi stotniki ljudi, ki se nahajajo na tej planjavi, nobenega prijatelja. Ako bi bil ranjen bi prišel v bolnico, kjer bi bil zdravljen od nevedočih kirurgov. Kar sem slišal od operacij teh nevedočih kirurgov mi je prišlo na misel. Srce mi je močno toklo in mehanično sem razgrnil nad njim svoj portefeuille, ki sem ga nosil pri sebi, kakor kak oklep. Trudnost me je premagala,

in zaprl sem oči; toda vedno mi je prišlo kaj temnega na misel in prestrašen sem skočil kvišku.

Med tem me je imela trudnost popolnoma v oblasti, in ker so premenjali proti jutru straže, sem trdno zaspal.

Zjutraj smo se postavili v bojni red, prebrali so nam apeli, nato smo položili orožje skupaj in vse je neznanjalo miren dan. Okolo tretje ure je prišel en pribočnik, ki je oddal neko povelje. Morali smo se zopet oborožiti. Naši strelci so hiteli po ravni, mi pa smo jim počasi sledili. Čez dvajset minut smo zagledali, kako so se ruske sprednje straže umaknile za okope.

Ena baterija artiljerije se je postavila ob naši desnici, druga pa ob naši levici, toda obe precej pred nami. Otvorili sta živahen ogenj, kateremu je sovražnik energično odgovarjal; kmalu so se okopi skrili v oblakih dima.

Naš polk je bil dobro zavarovan pred ognjem Rusov. Njihove krogelje, ki so veljale je malokdaj nam, so letele nad našimi glavami in so nam prinašale le kake kose zemlje in kamene.

Takoj, ko smo dobili povelje za odhod, me je začel naš stotnik s tako pozornostjo ogledovati, da sem čutil za svojo dolžnost, da sem se večkrat pogladil po svoji mladi bradi. Jaz nisem imel nikakega strahu; edino kar me je skrbelo, je bilo to, ker sem se bai, da ne bi mislili dru-

RADOVLJICA.

V nedeljo 21. t. m. ob polu 8. uri zvečer uprizorili Oledališko društvo iz Jesenic v dvorani restavracije Kunstelj v Radovljici slajno dramo »Golgota«.

Stajersko.

Iz Maribora. Tu imamo Slovenci dva brivca in vendar obiskuje naša nadvse narodna častita duhovščina brivca, ki sta znana Nemca in je zadnji še celo protestant! Tu se učite ljudje božji doslednosti. Altro che »Straža«!

Klerikalno lovenje kalinov med našimi obrtniki. »Straža« od minulega petka prinaša na drugem mestu članek »Obrtniki na noge!« Glasom tega članka se je zavzel dr. Karol Vrstošek, slovenski dežel. odbornik v zadnji seji dežel. odbora za podporo slov. obrt. nadaljevalne šole v Trbovljah, koja podpora pa je bila vsled enakosti glasov in konečne odločitve po predsedniku, odklonjena Referent dr. Wellenhof je omenil baje, da je v to namenjenih 25.000 K do zadnjega porabljenih za nemške, slične zavode, nakar je dr. Vrstošek stavil predlog, da se zviša proračun v bodoče za 3000 K v dobro slov. sličnim šolam. Vse to je prav lepo in če je dr. Vrstošek, ko se ga je konečno čisto zavrnilo, grozil — je nam tudi prav. Nesramnost najskrajnejše vrste pa je, da se »Straža« zaganja vsled tega v naprednjake, češ: oni doslej niso za obrtnike nikdar nič storili! Vprašamo: Kdo je doslej organiziral izključno slovenske stajerske obrtnike? Naprednjaki! Kdo skuša obrtnikom s fušarji škodovati? Klerikalci! In kdo je dal iniciativo k današnjemu obrtnemu gibanju slov. stajerskih obrtnikov? Naprednjaki! Le pod pritiskom so začeli klerikalci se tudi v tem vprašanju zanimati. Ker morajo to storiti — se potezajo, dobro vedo, kako mogočen faktor so slov. obrtniki.

Atera Wastian postaja vedno delikatnejša in zavzema vedno čudnejše lice. Te dni se je Wastian obrnil v svoji lastnosti kot županov namestnik, od občin. sveta mariborskega s prošnjo, da se mu dovoli odložitve podžupanstva, dokler se njegova afera ne razjasni tako, kot jo žele imeti najširši krogi. Čudno pri vsem je, da se ne pove, kje se danes nahaja Wastian. Eni pravijo, da je v Mariboru, drugi zopet da ne.

Radvanje pri Mariboru. (15letna požigalka.) Dne 4. t. m. je pričela gorati viničarja posestnika K. Novaka iz Spodnjih Hoč, v Radvanju. 72 letni viničar Fran Hamerl, ki je pomagal gasiti, je padel tako nesrečno raz lestve, da je naslednjega dne umrl. Do 1. decembra je stanoval v prazni radvanjski viničarji prevzitar Kovačič, kojega 15letno hčerko Matildo so prijeli kot dozdnevno požigalko in jo izročili sodišču. Njena 12letna sestra je priznala, da je 15letna sestra zažgala, nakar so se skrile v gozdu. Storitela je to iz maščevanja, ker so se morali izseliti. Matilda Kovačič taji. Škode je 1600 kron.

Zalec. (Prijet goljuf.) Že nekaj tednov se je tod okoli klatil neki mož, ki se je izdajal enkrat za davč. asistenta, enkrat za uradnika mariborske kaznilnice. V prvem slučaju je s ponarejenimi davčnimi ukazi izvajal od kmetov znesek od 20 do 30 K in dal ponarejene pobotnice, v drugem slučaju pa je iz ljudi izvajal denar, češ, da ga bodo dobili soročniki onih, ki so v mariborski kaznilnici za poboljšek pri hrani. V obeh slučajih so morali ogoljufani uvideti, da so bili opeharjeni. Orožništvo je prijelo nekega že večkrat predkaznovanega slikarskega pomočnika Aloj. Polaka, ter ga izročilo sodišču.

Bischofshofen p. Gradcu. (Grozni umor.) Dne 13. t. m. jutraj, ko so premikali pričeli z delom, so za-

pazili na železniškem tiru mrtvega železničarja. Sele, ko so mu preiskali taško so spoznali, kdo da je. Bil je železničar Gabriel Feichter, star 35 let. Na vratu je imel močen zabodljaj in so ga zločinci položili na tir po storjenem umoru, preko mrtvega pa so spustili par — vagonov. Hitro so brzojavili po policijskega psa. Ko je ta prišel na lice mesta je stekel po sledi takoj na stanovanje nekega Kundra in ga v prvem srdu tudi ugriznil. Kundra je tajil, priznal pa je njegov sokrivec, oženjeni delavec Kristan, da je Feichterjeva žena obljubila Kundri 100 K, če odstrani nje moža, kar sta potem storila oba. Kundra in Feichterjeva žena, sta imela ljubavno razmerje, pri čemer jima je bil Feichter na poti. Zaprl so vse tri.

Odškodni odpor proti slov. klerikalni obstrukciji. Zato, ker ve vsak otrok, da so doslej klerikalci vsako »pridobitev« drago plačali — če so jo sploh dobili. Kaj so dosegli klerikalni slovenski obstrukcionisti? Eno meščansko in eno gospodinjstvo šol! In kaj so za to dali klerikalci? Nič manj kot 25.000.000 K! Deželi so dovolili posojila 13.000.000 K in mestu Gradec tudi 12.000.000 K. Mesto Gradec jo je tako daleč zavozilo s svojim gospodarstvom, da ne da nikdo več vinarja, če za posojilo ne jamči poleg občine in države, tudi še cela dežela. Torej: najhujšemu nasprotniku Slovenstva so pomagali s svojo privolitvijo klerikalci do dvajsetmilijonskega posojila. Slovenci moramo klerikalne »dobrote« drago plačevati! Zato se brani vsak klerikalne slov. politike.

Zverjad. Zverjad, ki je doslej lovila po planinah krog Št. Pavla, se je sedaj vrnila v Schwanberške planine. Naleteli so po več mestih na njeno sled, ki meri 12 cm. Na sledi ni nikjer opaziti sledov krempljev, kar pripuša sklepanje, da je približno iste velikosti, kot ona jelena: 120 cm dočim je volčja stopinja 92 do 96 cm. Po gorah leži že 5 tednov 1 m visok sneg, kar onemogoča vsak lov, tudi oni na smučeh. Zver pohaja 3 do 4 ure od Schwanberga po planinah ter ima lahki lov na divjačino, ker se pri hoji ne udara tako globoko, kot divjačina, v mehki, še nezmrzni sneg.

Vlom. Pred dnevi je v Št. Lenartu nekdo vlomil pri posestniku Ivanu Čehu v Oblečku, ter odnesel iz kaste raznovrstna živila. Dne 11. t. m. pa so orožniki prijeli opekara Antona Ornika, starega 26 let, o kojem menijo, da je izvršil vlom in tudi tatvino.

Št. Lenart. (Rejenko ubil.) Pred dnevi je kidal bajtar Jože Kaučič iz hleva gnoj, pri čemur se je posluževal železnih, gnojnih vil. Ko je metal gnoj iz hleva na kup pred hlevom, je prišla pred hlevna vrata njegova dveletna hčerka-rejenka Marija Kolarič, ravno, ko je zopet pognal kup gnoja iz hleva. Pri tem je z vilami sunil dekletka v levo lice tako močno, da je kmalu na to na zadobljeni rani umrla.

Celje. (Nesreča na postaji.) V petek je delal tesar Štefan Gaberšek na obstrešju tukajšnje postaje, pri čemur je stal na prizidku, ki se je pa pod težo Gaberškovega telesa odkrutil. Gaberšek je telebnil v globčino in obležal s precejšnjimi poškodbami nezavesten.

Radgona. (Ogenj.) Te dni je pričelo gorati v hotelu »Kaiser von Oesterreich«, a so s pomočjo požarne brambe in oddelka topničarjev ogenj kmalu omejili in pogasili. Sodnik dr. Freyberger je pri tem prišel pod konje požarne brambe, a se je prijel pravčasno za os, dokler koni niso ustavili in ga rešili iz nevarnega položaja. Hotel je lastnina »Občinske hranilnice«, škoda majhna.

sem tudi jaz dobro sekal, kajti moja sablja je bila polna krvi. Naposled smo izvojevali zmago! Ko se je dim nekoliko vzdignil, sem videl, da so tla pokrita od krvi in mrtvecev. Nekako dvesto mož francoske vojske je ostalo še pri življenju; eni so brisali sablje, drugi pa bajonete. Dobili smo tudi devet ruskih vjetnikov. Polkovnik je ležal ves v krvi naslonjen na nek zaboj; nekaj vojakov se je trudilo, da bi ga spravili po koncu; tudi jaz sem se mu približal.

»Kje je stotnik?« je vprašal poleg stoječega seržanta. »Kje je starejši podpolkovnik?« »To je ta, ki je prišel včeraj.« je odgovoril popolnoma mirno. Polkovnik pa se je bridko zasmeljal.

»Naprej, gospod«, mi je dejal, »vi zapovedujete vsem; pustite okope zapreti z vozovi, kajti sovražnik je močan, toda general C. vas bo podpiral.«

»Polkovnik«, sem dejal, »vi ste močno ranjeni?«

»Da, moj dragi; ampak okopi so zavzeti.«

Goriško.

Ponižni Slovenci v Gorici premnogokrat govore laško. Prej bi govorili vsak jezik, samo ne slovenski. Najslabši so v tem oziru takozvani »domačini«, ki si štejejo v čast, če smejo pri laškem kramarju govoriti laško. Koliko več je vreden zraven stoječi slovenski kmetič, ki je po nevednosti v laški trgovini, kjer ga od daleč pozdravljajo s prijaznim »dobro dan« in govore z njim radi slovensko, pa naj bodo komili še taki »mazzinijanci«. Seveda, slovenska inteligenca, ta mora govoriti italijansko! Imamo pa tudi tako inteligenco, ki ne zna laško. Ta nemškutari z Lahom, namesto da bi ga prisilila govoriti slovensko.

Narodništvo v Gorici. V Gorici je mnogo inteligenca in dijaštva. Če bi bila ta inteligenca dosledna, bi stala slovenska obrt in trgovina izvrstno. Ne moremo pač siliti ljudi, da se kaj žrtvujejo, ker priznamo, da mora slovenski trgovec nuditi vsaj približno toliko, kakor Furlan, ako hoče, da ga na vsak način podpiramo. Ali vendar imamo vse polno otrok, kjer smo izborni zastopani, pa vse eno izdajstvo! Glede knjig in papirja gotovo ne velja, da bi bile slovenske papirne trgovine za nič. Pa vendar vidimo vsak dan slovenske dijakke drugod! Slovenski dijaki, ali vas ni sram? Naj vas zapusti vsak prijatelj in dobrotnik, če se tega ne odvadite!

Tiskarski štrajk v Gorici še traja. Listi še ne izhajajo.

Mokronog.

V prelepi šentrupertske dolini leži trg Mokronog, od davnih dob važen kraj za celo okolico. Po svoji legi je dobil ime in grb. Vrli tržani so bili vedno znani, kot dobri narodnjaki. Klerikalci so se mnogo trudili, da bi zavladali nad tem lepim krajem. Pa ne bodo.

Socialna Matica v Gorici naznaja vsem članom in poverjenikom, da se je radi tiskarske stavke razpošiljanje letošnje naklade knjig nekoliko zakasnilo. Knjige so že vse dotiskane, manjka še samo pri eni vezavi; v par dneh bo dovršeno tudi to, nakar dobe poverjeniki knjige, da jih porazdele med svoje člane. Tem potom prosimo vse naše gg. poverjenike, da nam člane, katere so morda v zadnjem času dobili, pa jih ne še prijavijo, takoj sporoče, da moremo vsakemu poverjeniku poslati primerno število knjig in da se izognemo naknadnemu pošiljanju. — Ker smo v zadnjem času dobili več vprašanj, ali je še mogoče pristopiti k Socialni Matici in dobiti letošnje knjige še do konca leta 1913. sporočamo tem potom vsem, ki se za društvo zanimajo, da je mogoče dobiti letoš. knjige do konca l. 1913. Vsem članom, ki pristopijo do konca leta 1913, bomo poslali tudi letošnje izdanje. Kdor želi, da se mu dopošlje knjige neposredno na njegov naslov, naj vpošlje poleg članarine še za poštino 30 v. Članarina znaša 5 K letno, za dijake in učitelje 3 K letno, za pravne osebe dvojni znesek. Člane, kateri nam članarine še niso plačali, prosimo, da to nemudoma stori. Član, ki so izpremenili bivališče, naj to takoj sporoči društvu.

Socialni Matici je pristopil kot ustanovnik gospod dr. Karel Slanc, odvetnik v Novem mestu. Iskrena hvala! Živeli nasledniki!

Dnevni pregled.

§ 14. Dobro je označil sedanjí položaj v Avstriji oni slikar, ki je nastikal naslovno sliko za zadnjo »Musketo«. V parlamentu je vesoljni potop, poslanci tonejo, vsak se rešuje, kakor se more, gospod Stürgkh pa sedi na »§ 14« in mirno plava nad naraščajočimi vodami, kakor Noe v svoji barki, in pravi: »Meni se ne more nič zgoditi.« Res, grofu Stürgku se ne more nič zgoditi. V Avstriji so sploh grofi zavarovani. Tudi grof Berchtoldu se ne more nič zgoditi. K večjemu da ga po časopisih trgajo. Ravno tako srečen je Stürgkh. Ako

ne bo mogoče doseči sprave, se bo vsedel na »§ 14« in bo vladal. Saj to je glavna stvar. Njemu se ne more nič zgoditi, pač pa se lahko zgodi — državljonom nesreča, da bodo potonili v svojih in državnih vedno naraščajočih — dolgovi.

Jugoslovani v delegacijah. Pod tem naslovom prinašajo hrvatski listi dopis z Dunaja, v katerem se ostro napada slovenske klerikalce, ki delajo Slovincem in vsem Jugoslovanom v delegacijah pravo sramoto. Članek pravi: Poleg kritike Berchtoldove politike — se bavijo delegacije največ z našimi notranjimi razmerami. Brez notranjega reda v državi, ne bomo imeli ugleda na zunan. Pri tem pa ni slišati jugoslovanskih glasov. V kolikor jih je slišati, so nam v sramoto in v škodo. Jugoslovansko politiko dr. Šusteršiča je že razjasnil dr. Drinković. Sedaj pa je dr. Šusteršič odložil krinko in je pokazal pravi obraz. Žal, da je tudi dr. Luginja stopil na čudno pot — in razvijal glede »osvobojenja« na jugu neverjetne nazore. Česar ni opravil Luginja, to je popravil Korošec s svojim znanim govorom. Ta govor je konsterniral vse jugoslovanske kroge. Dr. Šusteršič si ne upa pokazati nikake opozicije — ampak odobrava vse, kar hoče vlada. Po tem delgacijskem zasedanju moramo smatrati klerikalizem za najhujšega sovražnika Jugoslovanov.

Povsod sama korupcija. Umanjani afer na Ogrskem smo navajali kakor berač mraza. In čudno se nam že zdi, če ne čitamo vsak teden o kakšnih novih milijonih izmetanih med cigane za vladne namene. Na našo ljubo Avstrijo nismo mislili. Toda sedaj, kar je minister Dlugocz povedal, da je poljski poslanec Stapiński v dobi 4 mesecev dobil od vlade 120.000 K in da je vsega skupaj skozi njegove roke dobil 503.988 K za vladne namene. Sedaj ko to vemo pa tudi ni nihče presenečen. Sedaj bodo ljudje vsaj vedeli, zakaj strankarski voditelji v parlamentu bogate in kako je to mogoče, da dobi vlada za vsako reč večino, za katero le hoče. Denar, denar — to je vest parlamentarne vladne večine. Ubogo ljudstvo, ki mora svoje zastopnike, zato, da dovoljujejo njegovo izsesavanje — celo dvakrat plačevati, — Sedaj je Avstrija Ogrski enaka. Eni se ni potreba druge sramovati.

Kje so se našli in kaj jim je skupno. Ruska gospodarska zbornica, »Gosudarstvennyj Sovet«, je te dni zavrgla predlog o mestni avtonomiji in uradni poljščini na Ruskem Poljskem. K temu kaj malo modremu koraku je izgovoril neki Prus in član Rajstaga, ki se odlikuje v ropanju poljskih zemljišč, sledeče besede: »V imenu enako mislečih svojih pristašev častitamo gosudarstvennemu совету za to, da je zavrgel predlog na upeljavo poljskega jezika v mestnih občinah, Ruska, ki dela z roko v roki s Prusijo, osvobojuje Evropo od poljske nevarnosti. Nad Poljake je treba iti z železno pestjo.« Zalostno je, da dela Slovan proti Slovanu tako, da je tega ravnanja Švaba vesel!

Albanci politizirajo. Že takrat ko je bilo doganano, da so nekateri člani provizorične albanske vlade jemali vladni denar za svoje zasebne lumparije, smo dejali, da se »znajo iti državo«. Sedaj pa že tudi politizirajo o Veliki Albaniji in o zlomljenju srbske moči na — Kosovem polju ter na vsa svoja široka usta pripovedujejo, da jih bo v tem činu podpirala — no kdo drugi kot Avstro-Ogrska in Italija. Kakor videti, sanjajo Albanci avstrijskim diplomatom najljubše sanje. Ko se bodo iz teh sanj zbudili, bo že prepozno.

† **Kardinal Rampolla.** Naenkrat se je raznesel glas, da je kardinal Rampolla umrl. Zadnja leta se ni slišalo o njem. Niti o njegovi bolezni se ni pisalo. K večjemu kadar so v Vatikanu ustrešili kakega kozla, takrat so se spomnili nanj. Rampolla je bil najboljši diplomat v Vatikanu. Kot tak se je izkazal za časa Leva XIII. Splošno se je sodilo, da postane njegov naslednik, toda leta 1903. je Avstrija bila proti njemu — in papež je postal Pij X. Od takrat se je Rampolla umaknil. (Zanimivo je, da države določajo, kdo bo Kristusov namestnik na zemlji!) Rampolla je bil mož velikih zmognosti — za to, se je moral umakniti drugim.

Za ožjo volitev v Idriji je izdala soc. dem. stranka geslo, da naj delavci volijo protiklerikalno in naj oddajo svoje glasove E. Ganglu.

Za kratek čas. V nekem okraju je pozval okrajni glavar vse župane na pojedino. Pri ti priliki je vprašal mimogrede nekega župana, ako je v njegovi občini kaj socialnih demokratov. Župan, ki tega imena še nikoli ni slišal, vpraša glavarja, kaj je prav za prav to, kakšna zver ali kaj? No, pravi glavar, to so ljudje, ki vedno kaj zahtevajo, in njim ni ni nikoli dovolj. Ja, ja, pravi župan, v moji občini je samo en tak človek.

A kdo pa je ta, vpraša radovedno glavar. Naš gospod župnik, pravi polglasno župan.

Slovenski javnosti. Klub slovenskih tehnikov v Pragi se je ustanovil leta 1905, ko so začeli zahajati Slovenci v večjem številu na praško tehniko, da se posvetijo tu ne samo tehničnim vedam, temveč tudi študiju gospodarskega in sploh kulturnega življenja češkega naroda. Klub ima namen združevati slovenske tehnike v Pragi, prirejati predavanja izlete v industrijalne zavode in razne javne tehnične naprave in kar je najvažnejše, preskrbljevati svoje člane z najnujnejšimi tehničnimi spisi ter knjigami. Ker je klub zelo maloštevilen in ker je večina članov iz nepreloženih slojev, zato klub ni v stanu priversti svojo strokovno knjižnico na ono višino in obsežnost, katero zahtevata šola in tehnični napredek zadnjih let. Tehnični študij je vsled preogromnih zahtev učne uprave naših tehničnih visokih šol skrajno težaven in zelo drag, kar dela revnemu slovenskemu dijaku velike težkoče in ga privede večkrat do obupa, ker nima niti za najskromnejše preživljanje zadostnih denarnih sredstev, še manj pa za nabavo silno dragih knjig in drugih šolskih potrebščin, katere so za uspešni študij nujno potrebne. Klub je torej navezan, ako hoče, da je odprta tehnična veda tudi revnemu, ukaželnemu sinu slovenskega naroda in ne samo onim, ki so se narodili pod zvezdo blagostanja, se obračati na premožni del slovenskega naroda s prošnjo, da podpira v interesu celega naroda njegov inženirski naraščaj. Zato se obrača podpisani odbor na slovensko javnost s prošnjo, da upazuje naš položaj ter veliko važnost inženirskega naraščaja in da podpre naše stremljenje po svojih močeh, za kar se že vnaprej zahvaljujemo. Za odbor Kluba slovenskih tehnikov v Pragi: Josip Žerjav, t. č. predsednik, Josip Sirk, t. č. tajnik. — Dobrotnike, ki se hočejo odzvati našemu apelu, naj pošljejo podpore oziroma darila na: Klub slovenskih tehnikov v Pragi, Česká technika.

Celje. V soboto zvečer je priredila tukajšnja »Narodna čitalnica« za svoje člane v vseh svojih prostorih »Čajev večer« z vspešnim predavanjem dr. Mihajla Rostoharja o temi: »Naš narodni problem; godba; ples in šalivi nastopi. V podrobnosti dr. Rostoharjevega predavanja se tukaj ne bomo spuščali, ker se sliši, da pride isto na razgovor v eni prihodnjih čitalniških predavanj, o čemer bomo še svoječasno poročali. Po predavanju se je razvila prav živahna prosta zabava, k čemur je v prvi vrsti pripomogel močni čaj, ki ga je iz posebne prijaznosti pripravljala gospa dr. Kalanova, in pa izvrstne buteljke, potem pa tudi poskočni zvoki Narodne godbe, ki nas je kar podkurala k plesu. Okrog polnoči nam je g. iur. Radovan Brenčič zapel par krasnih kuplejev, kateremu so sledili duo-spevi, prednašani po gospodičnah Lilekovi in Vrečerjevi. Vsi trije so želi obilo priznanja med poslušalci. — Temu res prijetnemu družinskemu večeru bi naj sledilo še obilo drugih.

Za profesorja gimnazije v Pirotnu na Srbskem je bil na priporočilo »Slovanskega kluba« imenovan Fran Dobravec.

O nesreči v Vremskem Britofu se nam poroča: Povsod je že znano o grozni nesreči, ki se je pripetila tu. V ponedeljek je minulo 8 dni, ko je vdrla voda v rov. Danes, t. j. v sredo 17. t. m. se je posrečilo toliko vode izčrpati, da so šli v rov. In začel se je neki klic: »Pomoč, pomoč.« Hiteli so za glasom in našli so dva Rumunca živa. Polna nade in veselja sta zavpila »Glück auf!« ko sta zagledala luč. Nato sta oba sama ven prišla in hotela iti na svoje stanovanje. Med tem, ko so hiteli onima dvema na pomoč, so slučajno zagledali prvo žrtev. Našli so Žužka iz Škofelj. Mrtvec leži v kapeli na pokopališču. Pogreb je bil 18. t. m. Zadnji pozdrav so peli domači fantje. Ostalih devet pa morda še cela dva meseca ne najdejo. Govorica je, da je voda zopet vdrla in dotični, ki so kopali, so se komaj rešili. Uboge družine plakajo in čakajo svoje — a zastavi. (Med tem so jih našli). Ona dva, ki sta bila rešena, pripovedujeta, da je kar bliskoma voda pridrla in sicer popolnoma na drugi strani, kot se je mislilo. Zaslislal se je nek pok in voda je pridrla. Ta dva sta delala nekaj višje in sta šla skozi malo luknjo ter bežala po nekem rovu 40 m višje. Kraj, kjer so bili, je ves razkopan, kajti tu sta reveža čakala in upala na pomoč. Pravita, da sta slišala kopanje in upala na hitro pomoč. Šest metrov sta bila višje od vode; lahko mislimo, kako željno sta pričakovala rešitve. Nihče ni mislil, da je še kdo živ. Za uboge družine se nabira denar. Prosimo, da bi vsak malo pripomogel ubogim družinam. Vedno je tu 4 do

5 avtomobilov iz Trsta. Najskrajnejša zahvala vsem Tržačanom, ki toliko pripomorejo ostalom. V gostilni na pošti pri g. L. Dekleva, so darovali: trije neimenovani Korinci 1 K 90 vin., N. V. 1 K, Vinko Vovk 82 h. Najboljše zahvala. Na licu mesta je nabiralnik, kjer večina darujejo. A tudi v gostilni se pridno nabira.

Vlom in tatvina. Pred nekaj dnevi se je splazil neznan storilec, potem ko je vlomil s sekuro vrata, v sobo posestnika Ignacija Bajcarja iz Toplice in je odnesel iz neke zaklenjene omare več obleke, srebrno verižico, samokres in okrog štirideset kron denarja.

Ogenj. Dne 8. t. m. je izbruhnil pri pošesniku Francu Margonu iz Trnja pri Postojni ogenj, ki je uničil pod in kleti ter napravil škode za 3340 kron. Škoda je baje krita zavarovalnino.

Inženir aretiran radi goljufije. Kakor se iz Dunaja poroča, je policija v Steyru dne 17. t. m. aretirala inženirja Ivana Mrkvičko radi raznih goljufij. Oškodovane so firme Wayß, Freitag in Maynong.

Vseučiliški profesor nenadoma zblaznel. Profesor armenskega jezika na budimpeštanskem vseučilišču dr. Lukež Patrobany je dne 17. t. m. na cesti nenadoma zblaznel. Prepeljati so ga morali v sanatorij.

Zdravnik — morilec? V Toulonu vzbujala veliko senzacijo aretacija tamošnjega zdravnika dr. Loverinyja, ki je dal 55 let staremu vrtnarju Fautu neko uspavalno sredstvo, vsled česar je vrtnar umrl. Zdravnik ga je nato skrivaj pokopal. Vzrok umora je najbrže ta, da je Faut nasprotoval razmerju zdravnika z njegovo hčerko.

Aretacija dveh nevarnih anarhistov. Na železniški postaji v Nancy se je posrečilo tamošnji policiji aretirati dvoje nevarnih anarhistov, ki sta imela pri sebi samokrese in britve z zastrupljenimi klinjami. Oba dva sta se izdajala za detektiva in sta izsilila od več oseb večje svote denarja.

Artillerijska nesreča v Pulju. Po katastrofi na strelišču pri Sacorgiani, kjer je poginilo več vojakov in delavcev ter podadmiral grof Lanius, so uvedli vojaško preiskavo, ki je dognala, da je nesrečo zakrivil smodnik. Mornariški inženir F., ki ga je naročil, je bil zato poklican na odgovornost. Vojno sodišče ga je obsodilo na šest mesecev strogega zapora, na izgubo šarže in na vpokojitev.

Demonstracije proti smrtni kazni. Dne 17. t. m. zjutraj so usmrtili v Manchesteru 20letnega Kellyja, ki je bil umoril nekega knjigotržca. Ponoči so bili pred ječo veliki nemiri. V nedeljo in ponedeljek so bili protestni shodi, na katerih so zahtevali zborovalci, da prekliche Justični ministri smrtno obsodbo. V torek je prišlo več tisoč ljudi pred ječo, kjer so razbili okna. Množica je hotela naskočiti ječo. Več 100 policistov je razgnalo množico. Nemiri so trajali do treh zjutraj.

Rudniška nesreča v Ameriki. Iz Novega Jorka javlja vest, da se je primerila v rudniku Glendwospring v Colorado velika eksplozija plinov. 43 delavcev je brez izhoda pod zemljo. Doslej so spravili 30 mrtvih delavcev iz razvalin. Le dva so mogli rešiti. Večina mrličev je grozno razmrcvarjena.

Ljubljanski občinski svet.

Naznanila predsedstva.

Župan g. dr. Ivan Tavčar otvoril seje ob 6. uri zvečer in omenil najprej 60letnico vladanja cesarja Franca Jožefa I., ki ga slavi posebno kot zanesljivo zaščito evropskega miru, kar se je tudi v zadnjih krizah pokazalo. Zatem omenja prestolonaslednikov 50. rojstni dan.

Za overovatelja zapisnika imenuje obč. svetnike dr. Novaka in Ličega.

Bivši obč. svetnik Röthl je bil imenovan za poštnega kontrolorja v Pulju in je radi tega prenehal biti član obč. sveta. Za njegovo delovanje se mu izrazi pismenim potom zahvala, ravnotako tudi odstopivšemu občinskemu svetniku Višnjikarju, ki je odstopil iz zdravstvenih razlogov. Na njuna mesta sta vstopila v občinski svet gg. Ružička in Verstovšek.

Lekarnar Piccoli je povodom 40letnice farmacevtskega podaril 200 kron mestnim revežem, za kar se mu izreče zahvala. Pok. Frančiška Velkavrh je v svoji oporoki volila ljubljanskim revežem 400 kron.

Mesarji so naznanili, da so znižali cene mesa. Obrnjen proti obč. svetniku Pammerju reče župan smeje: »Torej nekaj uspeha je vendar imel naš predlog.

Državno policijsko ravnanje je sporočilo magistratu, da izdeluje nov načrt cestno - policijske

ga reda. Ko bo ta načrt izdelan, pride takointako pred občinski svet v svrhu odobrenja.

»Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev se je zahvalila za podporo, podeljeno ji povodom proslave 25letnega jubileja njenega obstoja.

Pritožbo ljubljanske občine v zadevi jeza na Ljubljani v svrhu proizvajanja elektrike je deželni odbor zavrnil. Seveda, ker dež. odbor je bil v tem slučaju »judex in causa sua« (sodnik v svoji zadevi) in župan prosi, da se ga pooblasti, vložiti pritožbo na upravno sodišče, ako bi to bilo potrebno. Sprejeto.

Zaobljubo štorti novi ljubljanski meščan g. Franc Hartman.

Razne volitve.

Po odstopu obč. svetnikov Röthla in Višnjikarja je treba izvoliti na njena mesta nove člane v personalno - pravni, stavbni, obrtni in aprovični odsek kakor tudi v odsek za olupšavo mesta. Izvoliti se nova obč. svetnika gg. Ružička in Verstovšek.

Za zastopnika občine v »Društvo za zgradbo delavskih hiš« se izvoli občinski svetnik Standacher.

Za zastopnika mestne občine v »Deželno zvezo za tujski promet in turizmo na Kranjskem« se izvolita občinska svetnika Ružička in Trnkoczy.

Personalnega in pravnega odseka poročila.

Na dopis mestnega magistrata glede izvolitve odbora za nadzorstvo meščanske imovine, ki mu je potekla funkcijska doba, se sklene, da ostane dosedanj odbor, katerega člani so v to že privolili.

Sprejme se sprememba pravice »Mestne hranilnice« v tem smislu, da sme sprejemati proti primerni pristojbini v šrambo vrednostne papirje in zastavne liste.

»Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj« je sklenilo spremeniti svoja pravila in toliko, da v slučaju oblastvenega razpusta društva pripade njegova knjižnica mestni Simon - Gregorčičevi knjižnici. Se sprejme.

O samost. predlogu občinskega svetnika Štefeta glede ustanovitve mestnega pravno - posvetovalnega urada je poročal občinski svetnik dr. Novak, ki je predlagal, da se predlog odkloni in sicer ne samo z ozirom na velike stroške, ki bi z njegovo ustanovitvijo nastali, temveč tudi zato, ker se tak urad ne bi obnesel. Mestna občina bi nosila nekako moralno odgovornost za posledice pravnih nasvetov in to bi povzročilo samo razna zabavljanja, predbacivanja itd. Obč. svetnik Kregar zagovarja Štefetov predlog, občinski svetnik Kristan je v principu tudi zanj in predlaga, da se vrne odseku. Poročevalec vstraja na svojem stališču, in tudi župan pravi, da se tak urad ne bi obnesel in bi se moral staviti na urad nadpis: »Mestna občina ne prevzame nobene odgovornosti za nasvete.« Sprejme se predlog poročevalca in s tem je bil predlog občinskega svetnika Štefeta zavrnjen.

Poročilo finančnega odseka.

Poročilo o ponudbi Franca in Brigite Souvanove za zameno sveta v svrhu regulacije Muzelskega trga se odstavi z dnevnega reda, ker se vršilo še pogajanja.

Občinski svetnik Mally poroča o prošnji Ivana Grila za podaljševanje zakupa mestnega kopališča Kolježje. Magistrat predlaga, da se na temelju podaljša, ker ni verjetno, da bi se dobilo boljšega ponudnika. Odsek vendar predlaga, da se zakup razpiše. Sprejeto.

Kuratoriju dnevnega zavetišča na IV. mestni deški ljudski šoli se dovoli 20 K kot dotacija za pisalne priprave.

Na znanje se vzame poročilo mestnega fizikata glede brezplačnega zdravljenja in oddaje zdravil mestnim ubogim. Zasebnim zdravnikom, ki so brezplačno zdravili reveže, se izreče zahvala.

Podžupan dr. Triller je poročal o uspehu kolavdacije zidarskih in tesarskih del pri posloju državne obrtne šole. Stavbenik je zahteval še okoli 34.000 kron, dosegel se je pa sporazum, po katerem se je stavbeniku izplačalo samo okoli 18.000 kron.

Razprava o samostalnem predlogu občinskega svetnika Štefeta glede uvedbe veselilnega davka kakor tudi o samostalnem predlogu občinskega svetnika Kregarja glede uvedbe čekovnega prometa pri mestni blaginji — se odgodi do proračunske razprave.

Na znanje se vzame poročila: o proračunu mestnega ubožnega zaklada za l. 1914.; o proračunu splošnih ustanov za l. 1914 in poročilo o proračunu mestnega loterijskega in

amortizačnega zaklada tega posojila za leto 1914.

Zaklad meščanske imovine.

O proračunu zaklada meščanske imovine za l. 1914. je poročal podžupan dr. Triller, ki je izjavil, da radi denarne krize, ki je nastala zaradi aneksijske krize l. 1908. in je ostala latentna, mestna občina ni mogla efektuirati dovoljenega ji posojila v znesku 200.000 kron. Ker je pa denar nujno rabila, ji je mestna občina posodila pri zakladu meščanske imovine čez 100.000 kron, z namenom, seveda, vrniti ta znesek iz posojila. Ker pa tega posojila niti pozneje ni bilo mogoče efektuirati, je ostala zadeva nerešena in zato je edino pravilno, da se znesek, izposojen pri zakladu meščanske imovine tudi formalno označi v proračunu kot posojilo in da se prosi — ker posojilo znaša čez 100.000 kron — za to dovoljenje od deželnega odbora.

Župan smatra, da treba prositi dovoljenja tudi deželno vlado, ker je denar odvzet svojemu namenu, kar se sme zgoditi samo z njenim dovoljenjem. Podžupan se s tem stališčem županovim ne strinja in med obema se je razvila daljša debata. Ko sta govorila še občinska svetnika Pammer in Kristan, so bili sprejeti predlogi poročevalca in županov predlog, da se prosi vlado za dovoljenje radi tega posojila.

Izjava občinskih svetnikov S. L. S.

Občinski svetnik Kregar je izjavil v imenu kluba občinskih svetnikov S. L. S. da se on in njegovi tovariši ne bodo več udeležili proračunske debate, ker nimajo vpogleda v mestno gospodarstvo, pač pa izražajo svoje nezaupanje sedanjemu mestnemu gospodarstvu.

Podžupan dr. Triller je odgovoril, da bo večina pač s primernim pojmom vzela k znanju izraz nezaupanja občinskih svetnikov S. L. S., zavrniti pa mora trditve, češ, da Kregar in tovariši nimajo vpogleda v mestno gospodarstvo. Saj ravno sedaj poslujejo na magistratu revizijski organi deželnega odbora, ki je revizijo raztegnil preko mej, ki jih določa zakon, ali župan se temu ne protivi, ker noče, da bi se reklo, da se tega boji. Kregar ob splošnem smehu zatrjuje, da nič ne ve o rezultatih revizije, ker da člani komisije držijo vse v največji tajnosti.

Razna poročila.

Na znanje se vzamejo razna poročila stavbenega odseka in sprejmeta se naslednja predloga odseka o dopisu mestnega magistrata glede brezplačne zdravniške pomoči ter brezplačnega zajutrika za ubožno šolsko mladino (poročila občinski svetnik Dimnik):

»Mestni šolski svet se poziva, naj nabavi v večji nakladi tiskovine, ki bodo tako sestavljene, da šolski zdravnik z opisom imena bolezni lahko starišem šolskih otrok, ki kažejo znake duševne bolezni, da njih obvesti o bolelosti. Te tiskovine naj obsejajo tudi pouk, kje in kdaj lahko, če niso dovolj premožni, dobe brezplačno zdravljenje in zdravila za svoje otroke. Te tiskovine naj se dajo vodstvom mestnih šol v zadostnem številu na razpolago.

Z ozirom na to, da je za hrano in za moralno varstvo šolskih otrok obedi in nadzorstvo med dopoldnevnim in popoldnevnim poukom važnejše od zajtrka, naj se razširi in pospeši akcija za dnevna zavetišča in naj se v ta namen določi primerna svota v proračun.

Na znanje se se vzela razna poročila klavničnega ravnanstva, odklonil se je pa — na predlog poročevalca — predlog tega ravnanstva glede nekaterih sprememb klavničnega regulativa.

Dalje je bilo sprejeto več poročil direktorija mestnega vodovoda in elektrarne, potem so pa prišli na vrsto

samostalni predlogi.

Samostalna predloga občinskega svetnika Likozarja: 1. glede uvedbe mestne bolniške blaginje za posle in 2. glede podaljšanja razsvetljave na Dolenjski cesti — se odkažeta obrtnemu odseku oziroma odseku za elektrarno.

Samostani predlog občinskega svetnika Zupančiča: 1. glede naprave tlakovane prehode od Karlovskega mosta, 2. glede nasipanja Galjevice in 3. glede parceliranja mestnega sveta med Dolenjsko cesto in progo dolenskih železnic — odkaže se stavbenemu odseku.

Sprejet je bil nujni predlog obč. svetnika Kristana glede podpore delavcev v slučaju brezposelnosti. Predlog se izroči finančnemu odseku.

Občinski svetnik Staudacher želi, da se zapre sankališče v Tivolju, kjer sta se pripetili že dve smrtni nesreči. Občinski svetnik

Kristan je vprašal predsedujočega podžupana, kaj se s sklepom obč. sveta o dobavi drv in premoga. Podžupan objubi, da odgovori na vprašanje župan v prihodnji seji. Nekateri klerikalni občinski svetniki so stavili še kopico malenkostnih vprašanj, potem je bil pa dnevni red javne seje izčrpan in sledila je

tajna seja,

na kateri se je sklenilo, da velja sklep občinskega sveta z dne 3. maja 1910. glede uradnih oblek šolskim slugam še za bodoče. Dalje je bilo na tajni seji sklenjeno, da dobijo v smislu določb uradniške pragmatike nekateri uradniki nove službene naslove: Albin Semen, magistratni tajnik, Fran Trdina, mestni računski ravnatelj, Danilo Šaplja, mestni računski revident, Ivan Zemljčič, mestni stavbni nadoficijal II. razreda, Josip Hafner, mag. pisarniški pristav, Anton Slivnik, mestni živinodravnik I. razreda, Rihard Svetlič, mestni računski asistent, Avgust Speil, mestni računski asistent.

Ljubljana.

— **Schwarz gre!** Iz najzanesljivejšega vira izvem, da deželni predsednik Schwarz v najkrajšem času izgine iz Ljubljane. Ako bi v Avstriji bila v navadi pravičnost, bi prišel na izpraznjeno mesto Slovencec, katerih je dovolj toliko zmognih da bi opravljali posle deželnega predsednika. Naslednik Schwarzov bo grof Chorinsky, jako pobožen in bogaboječ patron!

— **Ali je res?** Izvolitvi Ivan Hribarja v trgovsko zbornico so se upirali Nemci! Ali so naši gospodje Hribarjevo kandidaturo odklonili na ljubo par renegatov in nemških pri-tepencev?!

— **Rodoljubna požrtvovalnost:** »Slovenec« pravi, da je najbolj informiran list in je sporočil javnosti, da je računal notar g. I. Plantan za izvršitev zapuščinske obravnave po pokojnem rodoljubu g. Franu Babiču ki je imenoval družbo sv. Cirila in Metoda za svojo vesoljno dednjo, enajststo kron. Mi pa pravimo, da se je »Slovenec« zmotil, kajti v resnici znaša tisti račun enajststosemin-petdeset kron.

— **Draginja sladkorja v Ljubljani.** V Ljubljani se prodaja sladkor na drobno tako drago kot malokje drugod v Avstriji. Sladkor v koščkih stane namreč v Ljubljani kg 92 vin. v kepah pa 88 vin. Na Dunaju stane sladkor v koščkih 91 vin. v kepah 84. V Trstu stane neke vrste sladkor kg 86, druge vrste 84 vin. Izmed 63 avstrijskih večjih mest je v 46tih sladkor cenejši kot v Ljubljani in samo v 8mih krajih je še dražji kot pri nas. Da je v Ljubljani sladkor tako drag, je temu kriv kartel trgovcev. Merodajni faktorji naj bi nanj pritis-kali, da bi pustili tudi še druge živeti ter ne delat take draginje.

— **Radoveden kaplan.** Trnovski kaplan je baje zelo radoveden. Govori se, da ga posebno ženski grehi zanimajo. Najraje ima baje, da naredi ženska pri njem generalno spoved. Pri tem pa ni zadovoljen, da bi se grehe kar na debelo povedalo, ampak je treba vse prav natančno do podrobnosti popisati. Punce se smejejo njegovi radovednosti. Pravijo, da pride tudi pri mlajših prav-rad z neprevladnimi vprašanji. Ali bi si ne mogel mladi gospod poskrbeti kako boljše zabavo?

— **»Svet« drugič v slovenskem deželnem gledališču v Ljubljani.** Si-noč se je drugič igrala Nušičeva veseloliga »Svet« ob prisotnosti kakih 35 oseb. Priporočati bi bilo, da se igralec ozira na poročilo recenzenta in da drugič opusti očitano mu napako! Igrano drugače izborno in igralci si niso ničesar delali iz praznih sedežev in lož. Sicer bi pa lahko prišlo več ljudi, bi se marsikaj naučili. Naj bi že prenehali na pol crknjene merkvice v Lattermannovem drevoredu smatrati za vrhunc užitka.

— Iz pisarne slov. gledališča.

Nedeljo, dne 21. t. m. zvečer se vprizori Adolfa Wilbrandta tridejanski igrokaz »Svetinova hča« (»Die Tochter des Herrn Fabricius«) kot ljudska predstava. V sredini tega igrokaza stoji kaznjene Svetin, ki sta ga obup in beda tirala v zločin, tako da mora osemnajst let pre-sedeti v kaznilnici. Končno se vrne iz kaznilnice strit in zgodaj postaran, a vseeno se veselo življenja, ki mu bo še prisojeno, in ki ga misli preživeti kot pošten rokodelce. Toda vračajoč se v prostost najde odraslo hčer, o kateri ni čisto nič vedel, in ko vidi, da ji je njegova prostost nevarna, da ž njo ograža njeno kolikor toliko brezskrbno življenje, se v veliki ljubezni do otroka žrtvuje in hoče prostovoljno v ječo, obtožujoč se prestopka, ki ga ni zagrešil. Ulogo tega starca-trpina igra gospod rav-natelj Borštnik sam. Oubljudla se

nam torej zopet poseben umetniški užitek. V drugih velikih ulogah so zaposleni gđc. Wintrova, ga. Danilo-va in gg. Danilo. Povhe in Skrbin-šek. Vprizoritev je v rokah gospo-da Skrbinšeka.

— **Šahovski mojster dr. Milan Vidmar** priredi v soboto dne 20. t. m. v kavarni »Union« javno simultansko igro s poljubnim številom nasprotnikov. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Nečlani plačajo 50 vinarjev. Igralci naj prinesejo šahovske deske po možnosti seboj. Odbor »Ljubljan-skega šahovskega kluba« vabi igral-ce in ljubitelje šaha k mnogobrojni vdeležbi.

— **Onim, ki se žele učiti rušči-ne** priporočamo čitanko in abeced-nik, ki se dobi pri tajništvu »Slov. kluba« v Ljubljani (tudi v uredništvu »Dneva«.) Čitanka stane 80 v., abecednik 20 vin.

— **Mrtvi Kapitali,** krasna sla-vonska povest Josipa Kozarca, ene-ga najmarkantnejših slavonskih pi-sateljev, je pravkar izšla. Knjigi, ki obsega 12 tiskovnih pol na lepem papirju, je pridjan tudi Kozarčev ži-votopis in njegovo književno delo-vanje. V »Mrtvih kapitalih« rešuje Kozarac znamenito gospodarsko-so-cialno vprašanje, opozarja, da je v Slavoniji mnogo plodne zemlje, a neobdelane. To je »mrtve kapital«, ki ga je treba oživeti. Kozarac vidi povsod mrtve kapitala. Vse prvi na lov za uradniškimi mesti, samo da je »gospod«, četudi občinski pisar in ima svojo mesečno plačo. Za dijaka, ko položi maturo, so edini idealni poklici: profesor, medicinec, jurist, duhovnik. Nikdo se noče posvetiti poljedelstvu, obrti ali trgovini, da bi dvignil blagostanje svoje in naroda. Prevladuje med celo človeško dru-žbo nezdravo naziranje, da je samo oni »gospod«, da je samo oni človek, ki dobiva mesečno plačo četudi pri tem strada. In tako nastaja nadpro-dukcija uradništva, a drugi poklici se zanemarijajo. Povest je od kraja do konca zelo zanimiva in velike li-terarne vrednosti in kot božično da-rilo zelo primerna, prevod je oskr-bel Starogorski. Broširan izvod stane 1 K 50 vin., lepo v platno vezan 2 K 50 vin. Dobiva se v upravnistvu »Slov. Ilustr. Tednika« in v vseh ljubljanskih knjižarnah.

— **Gremij trgovcev** naznanja svojim članom, da smejo biti v ne-deljo pred Božičem to je 21. t. m. trgovine odprte od 7. ure zjutraj do 12. ure opoldne ter od 3. do 6. ure popoldne.

— **Odbor stralskega kluba** »Centrum« v Ljubljani priredi »Bo-žičnico« v soboto 20. decembra v mali dvorani »Narodnega doma«. Sprejdi: 1. Streljanje na dobitke. 2. Božično drevo. 3. Instalacija stralskega kralja. 4. Petje. 5. Ples. G. člani se opozarjajo, da prineseo k »Božičnici« vsak svoje darilo. Cen-jenim gostom je dano na prosto vo-ljo, ako se žele udeležiti obdarova-nja. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop je dovoljen sami vabljenim gostom in članom. Odbor.

— **Invalidska ustanova.** Raz-pisano je eno mesto dosmrtno voja-ške invalidske ustanove ljubljanske-ga gospejinega društva v letnem znesku 67 K 20 h. Podrobnosti so razvidne iz razpisa, ki je na magi-stratu javno nabit.

Opozorjamo na današnjo prilo-go za Gorenjsko in Dolenjsko tvr-d-ko Singer Ko. delniške družbe ši-valnih strojev Kranj. Glavni trg 119 in Kočevje. Glavni trg 79.

— **Slednilec sama ali** »Isidorja Blumentopfa ženitovanjsko potova-nje«, veseloliga v 4 delih, katere se uprizori jutri v soboto v kinemato-grafu Ideal bo imela gotovo najlep-ši uspeh. V glavnih ulogah sta Hanni Weissle in Anton Donat, najboljši berolinski komik. — Veliko zani-manje vzbujata tudi najnovejši ples »tango«. — V popoldanskem spore-du je posebno omeniti dramo »Prava izbira«. Danes specialni večer z krasno Nordisk dramo »Pri krmilu«.

Umor sredi mesta.

16. t. m. se je v Pragi v najži-vahnejšem delu mesta zgodil umor, ki je celo Prago pretresel.

Kdo je morilec. Vzrok.

Nesrečni morilec je krojaški po-močnik Kopaček, star 31 let, oženjen in oče štirih otrok. Kopaček je bil dosedaj reden človek in ničesar se mu ne more očitati. Pred 6 tedni je pa izgubil mesto in od takrat ni mo-gel dobiti dela. Šel je domov, toda beda, ki se je sedaj naselila v nje-govo družino, ga je kmalu pregnala, da se je zopet podal v Prago, kjer je hodil iz enega zatišja do drugega, slabo običen, v hudem mrazu, brez hrane in brez zaslužka. In v tem groznem obupnem stanju, ko mu ni bilo ne živeti in ne umreti, je napra-vil črni sklep: priti z nasiljem do de-

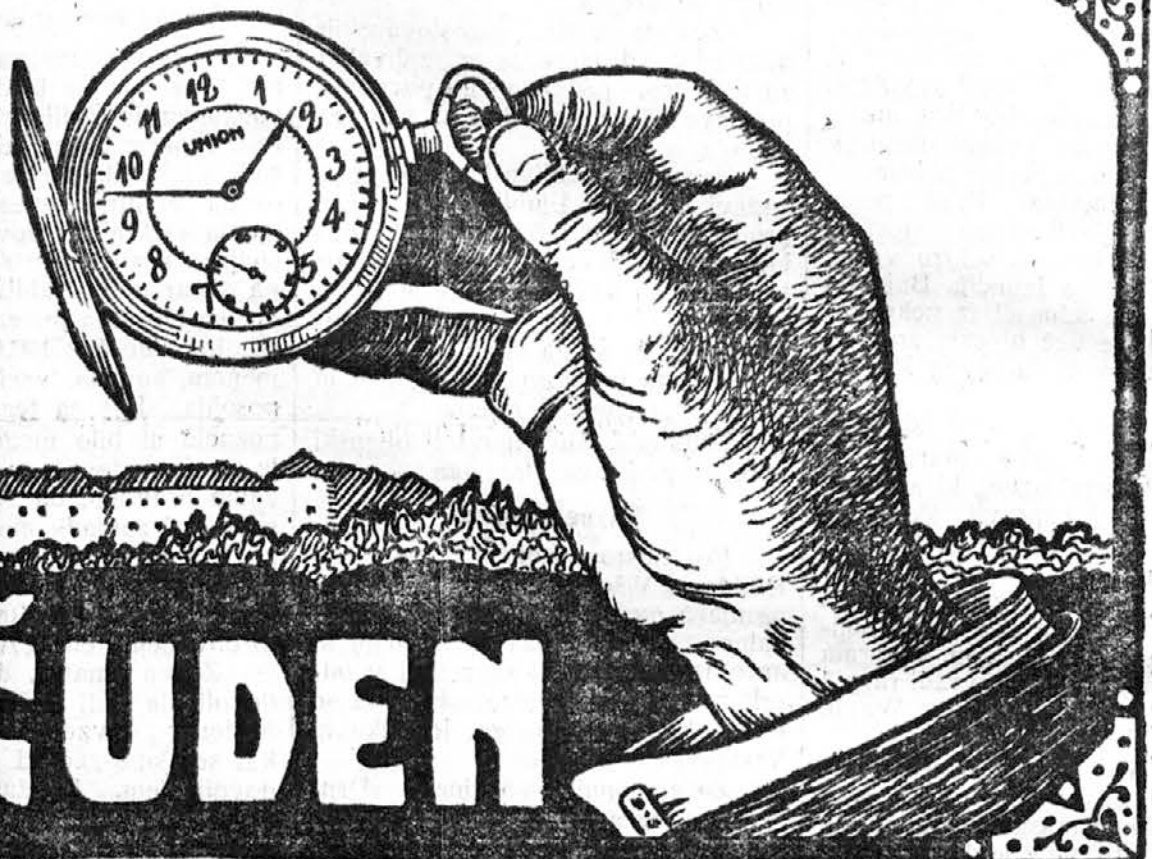
Union ura

najboljša znamka

za nakup krasnih božičnih
daril

Vam priporočamo tvrdko

F. ČUDEN

narja. Vsaj 200 K. da bi dobil, tega si je želel.

Beda je tisti vzrok, ki je v tem in ki v tisoč drugih slučajih povzroči — zločin. Grozne, nevzdržne razmere našega družabnega reda, nezaposlenost, pomanjkanje kruha — to prinese človeka na zločinsko cesto, na poslednjo stacijo. V največjih slučajih more edino sociolog dati odgovor, kje je vzrok zločina.

Črni sklep.

V svoji nezaposlenosti je prišel nekega dne v trafiko na oglu Štefanske ulice in v Vaclavskega trga. Tam je prodajala trafiko blago ga. M. Langhamerova oz. v njeni odsotnosti mlada, od svojega moža ločena žena Sobeslavska. S Sobeslavsko je bil Kopaček že dolgo časa znan, ker je bil tovariš njenega moža. Sobeslavska je Kopačku marsikaj zapala in večkrat jo je od trafike spremljal do doma v Štefanski ulici, kjer je stanovala skupaj z Langhamerjevo.

Povprašuje.

Od Sobeslavske je Kopaček izvedel vse podrobnosti o zasebnem življenju trafikantke, tako med drugim tudi o tem, da proda dnevno za 150 do 200 K blaga ter da ima precejšnjo premoženje.

Ker Kopaček te dni ni imel nobenega dela, je pregovoril Sobeslavske, da naj da pri njemu si delati svojo obleko, kar je ona tudi storila. Nato je šel Kopaček zopet domov v svoj kraj in par dni pred umorom prišel Sobeslavske iskati na njeno stanovanje in to v času, ko je vedel, da je ni doma.

Drugi dan.

Drugi dan dopoldne je šla mimo stanovanja Langhamerjeve neka služkinja iz istega doma. Hotela je iti v podstrežje obešati perilo. Tu je pa slišala v sobi Langhamerjeve obupno prošnjo:

»Za Boga, ne ubijte me, vse vam dam.«

Služkinja, vsa prestrašena, je bežala k hišniku. Ta je pa hitel čez dvorišče po šoferja Štepana in kurjača Witmanna. Vsi trije so hiteli po stopnicah na kraj zločina.

Kako je prišel morilec do dejanja.

Drugi dan po tistem večeru, ko Kopaček ni našel Sobeslavske, je zopet prišel v stanovanje Langhamerjeve. Langhamerjeva mu je odprla in med pogovorom sta se sporazumela, da si tudi ona da delati pri njem obleko. Kopaček ji je dal neko listino in jo prosil, naj podpiše, da se zaveže dati pri njem delati obleko. Trafikantinja je podpisala in hotela mu je dati tudi nekaj na roko. V tem trenutku jo je pa Kopaček prijel za vrat ter ji zakričal, naj mu da 200 K, sicer da ne ve, kaj bo.

Kako je prišlo do umora.

Trafikantinja ga je prosila, naj jo pusti, da mu da, kar zahteva. In res jo je pustil. Tu je pa trafikantinja skočila, pograbila ogrebalo ter začela z njim Kopačka tolči po glavi. Ta je pa pograbil tolkač od možnarja udaril Langhamerjevo po glavi, potegnil nož ter ji zadal več ran v vrat in med rebra, tako, da je takoj ranam podlegla.

Morilec ves krvav.

Ko so omenjeni trije možje prihiteli po stopnicah pred stanovanje, je bilo v stanovanju že vse tiho. Le plašne korake so slišali. Ko so pa odprli vrata, so pa videli nesrečnega morileca vsega krvavega. Zvezali so ga in izročili stražnikom, ki so ga

odvedli v zapor, kjer ni tajil svojega dejanja, temveč čisto mirno priznal, le dejal je, da je ni imel namena umoriti, temveč le prestrašiti, da bi mu dala denar, oziroma jo omotiti, zvezati in ji denar vzeti.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJSKA POLITIKA.

Dunaj, 18. decembra. Obstrukcije, ki so jo za danes napovedovali Rusini, še ni bilo, ker je menda v poljsko - rusinskih pogajanjih v Lvovu nastal preobrat. In kljub vsem težočam obstoji upanje, da bodo imela pogajanja vseh.

Toda brez ropotanja se zbornica tudi danes ni obšla. Ko se je predsednik zbornice spominjal 50letnice prestolonaslednika, so soc. demokrati vpili: »Kaj briga to zbornico.«

Zbornica je zavrnila predlog, da naj se seja za eno uro prekine, kot je odklonila tudi predlog, da naj grof Stürgkh poda izjavo o aferi Stapski - Dlugocz.

Grof Stürgkh seveda ni hotel dati nobene izjave, zato so pa po-

slanci sami začeli z debato o tej aferi, ki utegne postati za Stürgkha še zelo neljuba.

Zbornica je danes sprejela finančni načrt v tretjem branju, ne da bi bile vladne stranke preklicale sklep glede osebnega davka prostih 1600 K. Po vsem jezikanju bo pa službena pragmatika vseeno stopila v veljavo, četudi revežem ne bo treba od svojega zaslužka do 1600 kron davka plačevati.

Zbornica je začela s posvetovanji o zakonu o preodkazih. Več govornikov se je pečalo z afero Stapski - Dlugocz - Stürgkh.

O usodi parlamenta še ni ničesar gotovega. Upa se, da se v Lvovu došeže sporazum. Seveda so pa tudi črnogledi, ki pravijo, da je vse zamanj. Odločitev pade jutri ali pojutrašnjem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Proda se žepna budilka, 10 novih spodnjih hlač itd. Sv. Petra nasip 59. 1153-1

Brivski pomočnik išče mesto ali pomaganje za takoj. Naslov: »Pomočnik«, poste restante, Ljubljana. 1147-1

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izrekamo za vse izraze sočutja in sožalja ob smrti našega nepozabnega papana, gospoda

Mr. Ph. Josipina Močnika,

lekarnarja v Kamniku

svojo najglobokejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo mestni občini kamniški, deželni zvezi sodavičarjev, kamniškim narodnim društvom in vsem prijateljem za krasne vence in cvetice, pevskemu društvu »Liri« za žalostinke in vsem zastopom, korporacijam, društvom in zasebnikom, ki so izkazali pri pogrebu našemu predragemu ranjkemu zadnjo čast.

V KAMNIKU, dne 18. decembra 1913.

Žalujoče rodbine.

Pridna slovenska dekle

se išče, katera bi želela takoj v Belgrad odpotovati v službo k trem osebam. — Zahteva se, da je dotična zdrava in pridna, da štiri sobe čisto drži, kakor pri kuhanju pomaga in spremljeno gorivo preskrbi. — Početna plača je 20 kron mesečno, in ako dotična vsaj jedno leto v službi ostane se povzra plača in potni stroški povrnejo. — Delo ni težko in se bode dotična počutila kakor doma, ker se v hiši srbsko in slovensko govori. Ponudbe naj se takoj odpošljejo na naslov: Gospa LIZETA ROSMAN v Belgrad, Kara-Gjorjeva ul. 96, I. in se bode le oni odgovorilo, katera bode sprejeta. Prednost imajo one, ki bi hotele takoj, še pred božičnim praznikom odpotovati in se opomni, da mora imeti potni list!

Rad bi pozne sezije prodal vse v moji zalogi se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine
za modistinje
po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja,
Ljubljana, Stari trg šte. 21.

Prostovoljna prodaja.

Na sv. Štefana dan 26. decembra 1913 popoldne ob 3. uri se bodo pri Plankarju na Dolenjski cesti prostovoljno prodajali: dva gozda »za Rakovnikom« in stavbišče pri hiši.

Obenem se bode v najem oddala hiša z gostilno vred.

Na drobno.

Na debelo.

Dober cen premog vseh vrst
prodaja

Fran Uher, špediter

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Koks.

Telefon 266.

Briketi.

Največja božična occasion prodaja

v angleškem skladišču oblek v Ljubljani.

Čez 20.000 kosov konfekcije za dame, gospode, deklice in dečke in sicer za dame raglane in vrhne jopice iz angleškega modnega blaga, Sill Pelucha in krzna; nadalje kostume v najelegantnejših fazonah, gledališčne in spalne plašče, colliers in mufe. Za gospode zimske, navadne in športne obleke, raglane, suknene hlače, moderne gilets. Ker se mora večji del tega blaga razprodati, dobijo cenjeni odjemalci blago po vsaki ceni in vsak n a j porabi to redko priliko, katera traja le do novega leta.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Telephon 132.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam vsem svojim cenjenim gostom in slavnemu občinstvu, da sem prevzel znano

gostilno pri „Perlesu“
v Prešernovi ulici.

V surho renoviranja sem gostilno za nekaj dni zaprl. Dan otvoritve bom svojecasno naznanil. Priporočam se že sedaj za mnogoštevilen obisk. Z odličnim spoštovanjem

Ludovik Cunder,

gostilničar pri „Ruskem carju“ na Ježici.